

034

EXAMINATIONS
Institute of Indigenous Medicine
24 JAN 2022
University of Colombo

INSTITUTE OF INDIGENOUS MEDICINE, UNIVERSITY OF COLOMBO
DEGREE OF BACHELOR OF AYURVEDA MEDICINE AND SURGERY
LEVEL II – SECOND SEMESTER (SUP) EXAMINATION –
JANUARY-FEBRUARY 2022

MS 2204 - SANSKRIT - IV

Date : 24.01.2022
Time : 1.45 p.m. - 4.15 p.m.

Answer all questions.

Index No

Part I - Structured Questions

1 Read the stanza and answer the following questions.

“शरच्छतं जीव शिशो ! त्वं देवैरभिरक्षितः ।

द्विजैरप्याशिषा पूतो गुरुभिश्चाभिनन्दितः’ इति ॥”

1.1 Separate the all combined words of the stanza.

(1 Mark)

.....

1.2 What is the लकार of ‘जीव’?

(1 Mark)

.....

1.3 Write two अतीत-कृदन्त-पद .

(1 Mark)

.....

1.4 Identify two अव्यय.

(1 Mark)

.....

1.5 What are the विभक्ति of the each following words?

(1 Mark)

शिशो, अभिरक्षितः, पूतो, शतं

1.6 What is the धातु of 'अभिनन्दितः'?

(1 Mark)

1.7 Write two words which are declined in तृतीया-विभक्ति.

(1 Mark)

1.8 Name the लिङ्ग of the each following words.

(1 Mark)

द्विजैः, शिशो, शरत्, आशिषा

1.9 What are the द्विवचन and बहुवचन of 'शिशो'?

(1 Mark)

1.10 What is the पुरुष and वचन of 'जीव' ?

(1 Mark)

2. Read the following passage and answer below questions.

"शिष्यश्चैनमन्वालभेत । हुत्वा च प्रदक्षिणमग्निमनुपरिक्रामेत् । परिक्रम्य ब्राह्मणान् स्वस्ति वाचयेत्;
भिषजश्चाभिपूजयेत् ॥"

2.1 Separate the underlined words.

(1 Mark)

2.2 What is the धातु of 'अनुपरिक्रामेत्'?

(1 Mark)

2.3 Write two पूर्वक्रिया.

(1 Mark)

2.4 What are the उपसर्ग containing in 'अनुपरिक्रामेत्'?

(1 Mark)

2.5 What is the लकार that verbs are conjugated in?

(1 Mark)

3. Read the stanza and answer the question given bellow.

"न शोधयति यद्दोशान् समान्नोदीरयत्यपि ।
समीकरोति विषमान् शमनं तच्च सप्तधा ॥
पाचनं दीपनं क्षुत्तड्व्यायामातपमारुताः ।"

3.1 Write the Sanskrit definition of 'शमन'.

(1 Mark)

3.2 Separate the underlined combined words. (1 Mark)

3.3 What are the characteristics of 'शमन' ? (1 Mark)

3.4 How many kinds of 'शमन' are there? What are they? (1 Mark)

3.5 How many words are contained into 'समानोदीरयत्यपि'? What are they? (1 Mark)

3.6 What is the धातु and लकार of "शोधयति" ? (1 Mark)

3.7 Write two अव्यय. (1 Mark)

3.8 Write two words which are declined in द्वितीया-विभक्ति. (1 Mark)

3.9 What is the Sanskrit word for 'of three kinds'? (1 Mark)

3.10 Give पर्याय-पद to words क्षुत् and तृट्. (1 Mark)

4. Answer the following questions.

(A) Convert these plural sentences into singular.

4.1 विविधानि शास्त्राणि भिषजां लोके प्रचरन्ति । (1 Mark)

4.2 वयं रोगभिषग्जितीयं विमानं व्याख्यास्यामः । (1 Mark)

4.3 इति ह स्माहुः महर्षयः । (1 Mark)

(B) Convert these singular sentences into plural.

4.4 कृतबुद्धिराचार्यः शिष्यमेवादितः परीक्षेत् । (1 Mark)

4.5 सः षष्ठे मासि द्विजान् सन्तर्पयति । (1 Mark)

5. Make five simple sentences containing the given निपात

5.1 च (1 Mark)

5.2 वा (1 Mark)

5.3 एव (1 Mark)

5.4 तत्र

(1 Mark)

5.5 अथ

(1 Mark)

6. Fill in the blanks with appropriate words given in the brackets.

(स्तः, मनुष्याणां, चतस्रः, कुपितः, निमलस्य)

6.1 अस्माकं कक्ष्यायां ..... बालिकाः पठन्ति।

(1 Mark)

6.2 शुकानां द्वौ पक्षौ .....।

(1 Mark)

6.3 सीता ..... पुस्तकं पठति ।

(1 Mark)

6.4 ..... हस्ते कति अङ्गुल्यः सन्ति?

(1 Mark)

6.5 तेन ..... सः बालकः स्वसारम् अनिन्दत् ।

(1 Mark)

Part II - Essay Questions

1. Translate the following passages into English.

1.1 इदानीं प्रत्येकं तयोर्भेदानाह-

शोधनं शमनं चेति द्विधा तत्रापि लङ्घनम् ॥ ४ ॥

स. - तत्र तयोः सन्तर्पणापतर्पणयोर्बृहणलङ्घनापरपर्याययोर्मध्ये, यल्लङ्घनं-अपतर्पणम्, तत् द्विधा । कथम् ?
इत्याह- शोधनं शमनं चेति । इति हेत्वर्थे, यतः शोधनं शमनं च ततो द्विधेत्यर्थः ।

आ. र. - लङ्घनभेदानाह-शोधनमिति ।

(अष्टाङ्गहृदयम्)

(7 Marks)

1.2 तमुपसृत्यारिगन्धयिषुरुपचरेदग्निवच्च देववच्च राजवच्च पितृवच्च भर्तृवच्चाप्रमत्तः । ततस्तत्प्रसादात् कृत्स्नं
शास्त्रमधिगम्य शास्त्रस्य दृढतायामभिधानस्य सौष्टवेऽर्थस्य विज्ञाने वचनशक्तौ च भूयो भूयः प्रयतेत सम्यक्
॥ ५ ॥

(चरकसंहिता)

(6 Marks)

1.3 चतुर्थे मासि स्नातालङ्कृतस्याहतवाससा संवीतस्य ससिद्धार्थकमधुसर्पिषा रोचनया चान्वालब्धस्य धात्र्या
सहान्तर्गृहान्निष्क्रमणं देवतागारप्रवेशनं च। तत्रानिं प्रज्वलन्तं घृताक्षतैरभ्यर्च्य ब्रह्माणमीश्वरं विष्णुं स्कन्दं
मातृश्रान्यानि च गन्धपुष्पधूममाल्योपहारैर्भक्ष्यैश्च बहुभिर्बहुविधैः संपूज्य, ततो ब्राह्मणवाचनं कृत्वा,
तेषामाशिषो गृहीत्वाभिवाद्य च गुरुन् पुनः स्वमगारं प्रविशेत्। प्रविष्टं चैनमनेन मन्त्रेणाभ्युक्ष्य भिषग्वर्तेत्॥४॥

(काश्यपसंहिता)

(7 Marks)

2. Write a short essay in Sanskrit on any topic (must contain more than 15 sentences).

(20 Marks)

2.1 आयुर्वेदः

2.2 अस्माकं विश्वविद्यालयः

2.3 कोविड-१९

2.4 श्रीलङ्का

2.5 चरकसंहिता

*****

24.01.2022